2023-04-12

Minnesanteckningar från möte den 27 mars 2023 på naturum Vattenriket med

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Närvarande:
Rickard Jönsson, Förtroendevald, ordförande
Jenny Sahlström, Kultur- och fritidsförvaltningen
Therese Granekull, Barn- och utbildningsförvaltningen
Carina Wettemark, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Pyret Ovesson, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Åsa Pearce, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Per Torstensson, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Mattis Vindelman, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Karin Magntorn, Naturum, Kommunledningskontoret
Anders Hallengren, Naturvårdsenheten, Länsstyrelsen
Evert Valfridsson, Vattenrikets vänner
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
David Johansson, Kristianstad Bromölla Jaktvårdskrets
Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
Erik Baekstedt, Nedre Helgeåns Regleringsföretag
Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsförening

1. Presentation
Rickard Jönsson (SD) ny ordförande Samrådsgruppen, presenterade sig.

2. Verksamhetsberättelse 2022 och verksamhetsplan 2023
Carina Wettemark och Karin Magntorn redovisade ett axplock ur verksamheten för 2022. Deltagarna uppmanades att ta med sig ett exemplar av Vattenrikets verksamhetsberättelse 2022.
Carina berättade att havet fortsätter som övergripande tema för 2023 i samarbetsprojektet Återskapa Östersjöns livskraft, nya våtmarker samt åtgärder för att minska järn- och aluminiumläckage i Fredriksdalsviken. Dessutom ska Skåneleden SL6 Vattenrikets sista del bli klar, Vattenriket stå värd för Biosfärkommunkonferensen 4-5 september och naturreservatet Ekenabben och Kvarnnäs invigas. Det blir biosfärambassadörsutbildning, ny brygga vid Franckes udde, projektet Hela Sverige blommar, en extra satsning på unga i Vattenriket samt ett belysningsprojekt inom ramen för stadsutveckling Näsby. Det är dessutom ett stort intresse att besöka Vattenriket, både för att uppleva naturum och besöksplatserna och för ”technical visits”.
Karin berättade om naturums verksamhet för 2022 med fokus på havet. Det pedagogiska hjälpmedlet Östersjökompassen togs fram, Vramsån flyttade in i hörsalen och naturum fick utmärkelsen Star wetland center award. Även för 2023 genomsyrar havet verksamheten. Dessutom flyttar flera programpunkter ut till Vattenrikets besöksplatser i form av vårkul och friluftskul och i sommar hålls dagliga aktiviteter på naturum med morgonqigong, upptäck livet i havet och ett sagohjul om havet. Utställningen får ett manetakvarium och nya modulen Mata gäddan. Förutom de publika aktiviteterna fortsätter arbetet med naturpedagogik från förskola till högskola, plus biosfärläger, tranvärdar, biosfärklassrum Sånnarna samt nya Interregprojekt South Baltic SeaMan.

Åsa Pearce
Informationsansvarig
Biosfärområde Kristianstads Vattenrike
Kristianstads kommun
SE- 291 80 Kristianstad

Tfn +46 (0) 44 13 64 62
Mobil +46 (0) 733 13 64 62
asa.pearce@kristianstad.se
vattenriket.kristianstad.se

3. Information från Länsstyrelsen

Anders Hallengren redogjorde för en omorganisering på Länsstyrelsen. Miljöavdelningen har delats i Miljöskyddsavdelningen (chef Rima Dauod) och Avdelning för natur och vatten (chef Olof Ljungman). Länsstyrelsens ekonom har fått stora neddragningar för 2023. Samma prognos gäller för 2024 och 2025. Neddragningarna kommer att märkas på friluftsanläggningar, stättor, toaletter och fågeltorn. Flera anläggningar i Vattenriket driftas dock kommunalt och drabbas därför inte.

4. Life RestoRED

Anders Hallengren berättade om projektet Life RestoRED, som går ut på att återskapa ängs- och betesmark. Det koordineras från Östergötland, totalt åtta länsstyrelserna är med. Målet är att restaurera ängs- och betesmarker inom nätverket Natura 2000. Insatserna består i att sprida kunskap och erfarenheter samt skapa erfarenheter för skötsel och gynnsamma miljöer för pollinatörer. EU bidrar med 60 procent, Maria Sandell på Länsstyrelsen Skåne är lokal projektledare. I Vattenriket finns tre områden med habitatdirektiv: Björkhäll, Gamlegården och Åsumallet. Här ska vass och salix fräsas och området betas med syfte att återskapa strandängarna. Projektet pågår till och med 2027.

5. Mattis Vindelmans examensarbete Dränerade våtmarker och deras växthusgasutsläpp – en kartläggning av organogena jordar i Kristianstad kommun

Mattis redogjorde för hur människan genom historien påverkat landskapet. När mark dränerats för att kunna producera mer mat har det lett till att framför allt utdikade torvjordar släpper ut växthusgas. Våt torvmark däremot är en naturlig koldioxidsänka. I Sverige står utdikad torvmark för 20 procent av växthusgasutsläppen. I Kristianstad är siffran 23 procent. Av de organogena jordarna i kommunen används 2/3 till jordbruk och skog. Nu är Mattis projektanställd i ett år med uppdraget att få in klimattänk i nuvarande våtmarksarbete och hitta fler platser att återväta.

6. Korta infopunkter:

a. Naturlek Horna Jenny Sahlström berättade om en naturlekplats som anläggs under våren. Medel kommer från Lona och en kommunövergripande grupp har tagit fram lekplatsen vid campingen i Åhus. Lekplatsen kommer att innehålla lekredskap som uppmuntrar till rörelseglädje och lär om naturen. Det ska bli timjansmatta, faunadepå, sandhög och naturkulskyltar. Lekplatsen passar för förskolan och lågstadiet. Invigning sker i slutet av maj.

b. Två nya inventeringar är klara Pyret Ovesson berättade om en insektsinventering i Horna sandar samt en inventering av fladdermöss på fyra områden i Vattenriket beställda av Pyret Ovesson och Dan Gerell. Resultat på Horna sandar är 79 rödlistade arter: 40 fjärilar, 24 skalbaggar, 9 steklar, 6 övriga. Inventeringen är en uppföljning som visar att den unika insektsfaunan i sandmarksreservatet Horna Sandar gynnats av åtgärder som gjorts i området. Fladdermusinventeringen bekostades genom ett Lona-projekt. Under 2023 blir det en ny insektsinventering på Sånnarna och en naturvärdesinventering med fördjupad artinventering gäller vedlevande skalbaggar och svampar på Ekenabben. Under 2023 planeras också en större inventering i Horna fure.

c. Trantider vid Pulken Åsa Pearce berättade om planerna för årets transäsong. Parkeringen är öppen med parkeringsvärdar på helgerna. Tranvärdar är på plats klockan 11 till skymning. Yngsjö IF grillar korv. Trandagen firades den 25 mars med fika och tranvärdar på plats. Matningen börjar i samband med sådden. Trankameran kommer igång i dagarna. Årets transäsong har uppmärksammats i Radio Kristianstad och med artiklar i Kristianstadsbladet på Uppslaget, Hej Kristianstad och Ica-kuriren, samt helsidesannons i Kristianstadsbladet. Det blir fler livesändningar på Facebook. Tranbussen är fulltecknad och flera klasser inbokade.

Åsa Pearce
Informationsansvarig
Biosfärområde Kristianstads Vattenrike
Kristianstads kommun
SE- 291 80 Kristianstad

Tfn +46 (0) 44 13 64 62
Mobil +46 (0) 733 13 64 62
asa.pearce@kristianstad.se
vattenriket.kristianstad.se

d. Besöksplatsnytt Åsa Pearce berättade om satsningar på Lillö under våren som genomförs med stöd av Vattenrikets vänner. Det blir nya skyltar i utställningen Livet på Lillö, den animerade filmen visas inne på Lillö och en ny folder har tagits fram om Lillö. Dessutom har tillgängligheten ökat med ledstänger till trapporna. En ny kista och ett draperi har förbättrat möjligheterna till förvaring. Under våren ses belysning och ljudeffekter över. Under våren blir det skapande skola i Regionmuseets regi, och sedan öppen borg med Vattenrikets vänner och guidning i naturums program.

e. Ungdomssatsning Åsa Pearce berättade om Minett Beyouthsphere Youth forum. Den 12-16 juli hålls ett ungdomsforum i Ellergronn i Luxemburg, med deltagare från Tyskland, Frankrike och Nederländerna och Sverige. Vattenriket deltar med fyra unga vuxna mellan 18 och 28 år. Fokus för konferensen är ekosystemtjänster och kommunikation. Minett biosfärområde söker Erasmus+ program för forumet.

f. Ansökningar Carina Wettemark berättade om aktuella ansökningar, ny forskning och samarbeten. Biosfärområde Kristianstads Vattenriket är engagerade i flera ansökningar, till exempel två Formasansökningar i en utlysning om kopplingen mellan klimatförändringar, vatten och biologisk mångfald, en Interregansökan i samarbetet Biosphere for Baltic - ett nätverk med nio biosfärområden runt Östersjön, en ansökan till Erasmus+ för Minett Beyouthsphere Youth forum, Nordforsk om välfärd bland barn och unga i det postpandemiska Norden med Högskolan Kristianstad, samt deltar i ett forskningssamarbete med Bergen där invånare i biosfärområdet karterar var de brukar kulturella och försörjande ekosystemtjänster och ett med forskare från Camargue som studerar förutsättningar för samexistens mellan människor, tranor och vildsvin.

7. Övriga frågor

Pyret informerade om den invasiva arten stenmård som kommit till Kristianstad. Förutom att ställa till problem i hus och bilar är stenmården även ett hot mot strandängsfåglar. Den som upptäcker stenmård ska anmäla observationen till invasiva artgruppen på Jägareförbundet.

8. Nästa möte

Tid för nästa möte bestämdes till måndagen den 12 juni klockan 17.30. Plats anges i kallelsen.

Åsa Pearce
sekreterare

Sändlista:

Rickard Jönsson, Förtroendevald - ordförande
Maria Hofvendahl Svensson, Förtroendevald
Ullrika Tollgren, Förtroendevald
Jimmy Källström, Tekniska förvaltningen
Richard Wilhelmsson, Tekniska förvaltningen
Jonas Schrevelius, Tekniska förvaltningen
Petar Cavala, Bitr. kommundirektör, Kommunledningskontoret
Jenny Moberg Persson, Mark- och exploatering, Kommunledningskontoret
Fredrik Ek, Mark- och exploatering, Kommunledningskontoret
Ylva Rossander, Mark- och exploatering, Kommunledningskontoret
Joel Hallgren, Mark- och exploatering, Kommunledningskontoret

Åsa Pearce
Informationsansvarig
Biosfärområde Kristianstads Vattenrike
Kristianstads kommun
SE- 291 80 Kristianstad

Tfn +46 (0) 44 13 64 62
Mobil +46 (0) 733 13 64 62
asa.pearce@kristianstad.se
vattenriket.kristianstad.se

Eva-Maria Hagström, Planering & Strategi, Kommunledningskontoret
Eva Berglund, Planering & Strategi, Kommunledningskontoret
Cecilia Hammarberg, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Tommy Danielsson, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Ulrika Hedlund, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Ulrika Cedell, Kultur- och fritidsförvaltningen
Jenny Sahlström, Kultur- och fritidsförvaltningen
Therese Granekull, Barn- och utbildningsförvaltningen
Carina Wettemark, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Dan Gerell, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Pyret Ovesson, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Åsa Pearce, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Per Torstensson, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Mattis Vindelman, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Håkan Östberg, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Karin Magntorn, Naturum, Kommunledningskontoret
Ebba Trolle, Biosfärenheten, Kommunledningskontoret
Josefin Svensson, Naturum, Kommunledningskontoret
Sam Peterson, Naturum, Kommunledningskontoret
Sussie Söderlundh, Naturum, Kommunledningskontoret
Eric Kohlström, Naturum, Kommunledningskontoret
Tommy Åkerlund, Naturum, Kommunledningskontoret
Brita Nilsson, Naturum, Kommunledningskontoret
Ingela Lundqvist, Naturvårdsenheten Länsstyrelsen Skåne
Cecilia Backe, Naturskyddsenheten Länsstyrelsen Skåne
Anders Hallengren, Naturvårdsenheten Länsstyrelsen Skåne
Maria Sandell, Naturvårdsenheten Länsstyrelsen Skåne
Henrik Andersson, Skogsstyrelsen, Skånes distrikt
Karl Magnus Adielsson, Region Skåne
Roger Zetterqvist, Vattenrikets vänner,
Evert Valfridsson, Vattenrikets vänner
Krister Asplund, Ålakademin
Claes Bergkvist, Ålakademin
Ingemar Jönsson, Högskolan Kristianstad
Tom Beery, Högskolan Kristianstad
Pål Nilsson, LRF Kristianstad kommun
Staffan Gertzell, LRF Kristianstads kommun
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Ola Svensson, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Hans Cronert, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Åke Svensson, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde,
Hans Welin, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Sven Olsson, Köpinge Fiskevårdsområdesförening
David Johansson, Kristianstad Bromölla Jaktvårdskrets
Roger Jönsson, Kristianstad Bromölla Jaktvårdskrets
Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
Erik Baekstedt, Nedre Helgeåns Regleringsföretag
Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsförening
Olle Andersson, Biodlarna